

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики України
10.02.2015 № 39

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СТАТИСТИЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ
ЗІ СТАТИСТИКИ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ**

Київ – 2015

Державна служба статистики України

Відповідальний за випуск – заступник директора департаменту статистики послуг Кармазіна О. О.

Методологічні положення з організації державних статистичних спостережень зі статистики водного транспорту (далі – Методологічні положення) визначають методологію проведення державних статистичних спостережень із зазначеного питання.

Методологічні положення підготували фахівці департаменту статистики послуг Держстату:

Кармазіна О. О. – директор департаменту;

Михайлюк Н. О. – начальник відділу статистики транспорту та зв'язку.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики всіх рівнів, а також можуть бути корисні для міністерств, інших органів виконавчої влади, фахівців наукових організацій та установ, що проводять дослідження у галузі перевезень вантажів і пасажирів водним транспортом, обробки вантажів у морських (річкових) портах (причалах), інших зацікавлених користувачів.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 27.11.2014 № 12).

Державна служба статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601, Україна
- телефони: (044) 287-24-22
- факс: (044) 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Зміст

	Стор.
Передмова.....	4
I. Загальні положення	5
II. Основні визначення та поняття	5
III. Методологічні та практичні етапи організації та проведення державних статистичних спостережень.....	7
1. Мета й основні характеристики державних статистичних спостережень.....	7
1.1. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств водного транспорту".....	7
1.2. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження "Морські та річкові порти (причали)".....	8
2. Інструментарій, програма, процедури проведення, розробка та поширення результатів державних статистичних спостережень.....	9
2.1. Інструментарій, програма, процедури проведення державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств водного транспорту".....	9
2.2. Інструментарій, програма, процедури проведення державного статистичного спостереження "Морські та річкові порти (причали)".....	10
2.3. Розробка та поширення результатів державних статистичних спостережень.....	10
IV. Формування сукупностей одиниць та переліків звітних (облікових) одиниць (респондентів) державних статистичних спостережень.....	12
1. Формування сукупностей одиниць та переліків звітних (облікових) одиниць (респондентів) державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств водного транспорту".....	12
2. Формування сукупностей одиниць та переліків звітних (облікових) одиниць (респондентів) державного статистичного спостереження "Морські та річкові порти (причали)".....	13
V. Конфіденційність.....	14
Список використаних джерел.....	15

ПЕРЕДМОВА

Метою розроблення Методологічних положень з організації державних статистичних спостережень зі статистики водного транспорту (далі – Методологічні положення) є визначення методології проведення державних статистичних спостережень із зазначеного питання, розробки і поширення його результатів. Також вони вміщують порядок і принципи формування сукупностей звітних одиниць, які здійснюють діяльність у сфері водного транспорту та охоплюються державними статистичними спостереженнями з цього питання.

Методологічні положення містять опис термінів і основних характеристик державних статистичних спостережень, загальних принципів та критеріїв проведення робіт із формування сукупностей звітних одиниць, які здійснюють діяльність із перевезення вантажів та пасажирів водним транспортом та обробки вантажів у морських (річкових) портах (причалах).

I. Загальні положення

Ці Методологічні положення визначають методологію проведення державних статистичних спостережень зі статистики водного транспорту, розробки і поширення їх результатів, принципи формування сукупностей звітних одиниць.

Статистика водного транспорту вивчає коло питань, пов'язаних з результатами діяльності підприємств, які здійснюють перевезення вантажів і пасажирів водним транспортом, обробку вантажів у морських (річкових) портах (причалах).

До системи показників статистики водного транспорту включено показники щодо обсягів перевезених вантажів за номенклатурою та видами сполучення; кількості перевезених пасажирів за видами сполучення; обсягів обробки експортних, імпортних, транзитних та внутрішнього сполучення вантажів у морських (річкових) портах за номенклатурою вантажів, країнами відправлення (призначення).

Для формування показників статистики водного транспорту передбачено проведення двох державних статистичних спостережень "Діяльність підприємств водного транспорту" та "Морські та річкові порти (причали)".

Методологічні положення ґрунтуються на нормах Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, законів України "Про інформацію", "Про державну статистику", "Про транспорт", "Про морські порти України", Кодексу торговельного мореплавства України, постанови Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 № 118 "Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України" (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.06.2005 № 499), наказу Держкомстату від 29.12.2009 № 498 "Про затвердження структури плану статистичного спостереження та глосарія до нього".

II. Основні визначення та поняття

У цих Методологічних положеннях наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

вантажооборот – показник роботи транспорту, який характеризує обсяг перевезень вантажів і обчислюється як добуток ваги перевезеного вантажу (брутто) на відстань перевезення за кожною партією вантажу (вимірюється в тонно-кілометрах);

закордонні (міжнародні) перевезення – перевезення вантажів або пасажирів морськими (річковими) суднами з причалів портів та інших підприємств України в іноземні порти та навпаки;

закордонні (міжнародні) перевезення між іноземними портами – перевезення вантажів або пасажирів морськими (річковими) суднами між іноземними портами, оформлені документами на перевезення в закордонному сполученні;

каботажні (внутрішні) перевезення – транспортування вантажів або перевезення пасажирів у межах Азовсько-Чорноморського басейну без виходу з територіальних вод і в межах водних шляхів (ділянок) басейнів річок Дніпро, Дунай, Інгулець та інших судноплавних річок, озер, штучних шляхів без виходу з територіальних вод, оформлені документами на перевезення у внутрішньому сполученні. До каботажного (внутрішнього) належать також перевезення між причалами в межах акваторії порту або сусідніх портів (причалів) незалежно від відстані перевезення при належному документальному оформленні;

кількість оброблених суден – кількість вантажних суден, на які здійснювалося завантаження або розвантаження вантажів вручну або механізованим засобом;

кількість оброблених закордонних суден (у т.ч. зафрахтованих) – кількість вантажних закордонних суден і суден іноземних фрахтувачів, на які здійснювалося завантаження або розвантаження вантажів вручну або механізованим засобом;

кількість перевезених пасажирів – кількість пасажирів, які перевезені транспортними засобами – морськими й річковими суднами, за всіма видами сполучення, підпорядкованого та не підпорядкованого розкладу, включаючи послуги екскурсійних, прогулянкових і туристичних суден, водних таксі, інших плавзасобів, за певний проміжок часу. Визначається відповідно до кількості проданих (оформлених) квитків або інших первинних облікових документів, які підтверджують факт перевезення пасажирів;

морські перевезення – перевезення, що здійснюються морськими шляхами, а також змішані (річка-море) перевезення, якщо портом відправлення або прибуття вантажів є морський порт;

обробка вантажів внутрішнього сполучення – завантаження на судна й розвантаження з них вантажів у межах України для використання вітчизняними споживачами;

обробка вантажів, не пов'язаних з морським і річковим вантажооборотом, – завантаження, розвантаження вантажів, перевезення яких здійснюється автомобільними шляхами або залізничними коліями;

обробка вантажів, пов'язаних з морським і річковим вантажооборотом, – завантаження, розвантаження вантажів, перевезення яких здійснюється водним транспортом морськими або річковими шляхами;

обробка експортних вантажів – завантаження на судна вантажів, вироблених у межах України, що транспортуються іноземним споживачем;

обробка імпортних вантажів – розвантаження з суден вантажів, вироблених за кордоном, які надійшли на адресу споживачів України;

обробка наливних вантажів – завантаження або розвантаження вантажів наливом у танкери або інші наливні судна;

обробка суховантажів – завантаження або розвантаження сипучих, штабельних і штучних вантажів, які завантажуються навалом, складаються в штабелі або кріпляться на суднах;

обробка транзитних вантажів – завантаження та розвантаження на (з) судна вантажів, вироблених за кордоном, які відправляються або прибувають з (на) причалів підприємств України без будь-якого використання їх вітчизняними споживачами;

обсяг оброблених вантажів – вага оброблених вантажів, яка визначається за фактичною вагою завантаженого або розвантаженого вантажу "брутто" – предметів, устаткування, речовини, рідини;

пасажирооборот – показник роботи транспорту, який характеризує кількість перевезених пасажирів і обчислюється як добуток кількості перевезених пасажирів на відстань їхнього перевезення за кожною групою пасажирів (вимірюється в пасажиро-кілометрах);

річкові перевезення – перевезення, що здійснюються по річках, озерах, штучних шляхах.

III. Методологічні та практичні етапи організації та проведення державних статистичних спостережень

1. Мета й основні характеристики державних статистичних спостережень

1.1. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств водного транспорту"

Метою проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств водного транспорту є отримання даних щодо перевезень вантажів та пасажирів водним транспортом за номенклатурою вантажів та видами сполучення.

Результатом проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств водного транспорту є первинна й узагальнена статистична інформація, яку використовують для відстеження обсягів перевезених вантажів за номенклатурою та кількості перевезених пасажирів водним транспортом за видами сполучення (каботажне (внутрішнє), закордонне (міжнародне), між іноземними портами); обсягів вантажообороту та пасажирообороту водного транспорту за видами сполучення (каботажне (внутрішнє), закордонне (міжнародне), між іноземними портами).

Державне статистичне спостереження "Діяльність підприємств водного транспорту" має такі основні характеристики:

вид державного статистичного спостереження:

за ступенем охоплення одиниць: суцільне;

за часом реєстрації даних: поточне;

інтервал, протягом якого нагромаджуються дані: місяць, квартал;

організаційна форма державного статистичного спостереження:

статистична звітність;

спосіб державного статистичного спостереження:

документальний облік;

одиниця державного статистичного спостереження:

місцева одиниця за видом економічної діяльності;

респондент державного статистичного спостереження:

юридична особа, відокремлений підрозділ юридичної особи;

органи, які здійснюють проведення державного статистичного спостереження:

Держстат, головні управління статистики в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Київській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Тернопільській, Херсонській, Черкаській, Чернігівській областях та м. Києві;

місце проведення державного статистичного спостереження:

Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Київська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Тернопільська, Херсонська, Черкаська, Чернігівська області, м. Київ;

національні класифікації, що використовуються при проведенні державного статистичного спостереження:

КВЕД – Класифікація видів економічної діяльності;

СКОФ – Статистична класифікація організаційних форм суб'єктів економіки;

КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України.

1.2. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження "Морські та річкові порти (причали)"

Метою проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності морських та річкових портів (причалів) є отримання даних щодо обробки експортних, імпортних, транзитних та внутрішнього сполучення вантажів за номенклатурою вантажів та оброблених суден за типами суден.

Результатом проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності морських та річкових портів (причалів) є первинна й узагальнена статистичної інформація, яку використовують для відстеження обсягів обробки експортних, імпортних, транзитних вантажів та вантажів внутрішнього сполучення за їх номенклатурою, країнами відправлення (призначення) та щодо кількості оброблених суден за типами суден.

Державне статистичне спостереження "Морські та річкові порти (причали)" має такі основні характеристики:

вид державного статистичного спостереження:

за ступенем охоплення одиниць: суцільне;

за часом реєстрації даних: поточне;

інтервал, протягом якого нагромаджуються дані: місяць, півріччя;

організаційна форма державного статистичного спостереження:

статистична звітність;

спосіб державного статистичного спостереження:

документальний облік;

одиниця державного статистичного спостереження:

місцева одиниця за видом економічної діяльності;

респондент державного статистичного спостереження:

юридична особа, відокремлений підрозділ юридичної особи;

органи, які здійснюють проведення державного статистичного спостереження:

Держстат, головні управління статистики в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Херсонській, Черкаській областях та м. Києві;

місце проведення державного статистичного спостереження:

Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Херсонська, Черкаська області, м. Київ;

національні класифікації, що використовуються при проведенні державного статистичного спостереження:

КВЕД – Класифікація видів економічної діяльності;

СКОФ – Статистична класифікація організаційних форм суб'єктів економіки;

КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України;

КС – Класифікація країн світу.

2. Інструментарій, програма, процедури проведення, розробка та поширення результатів державних статистичних спостережень**2.1. Інструментарій, програма, процедури проведення державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств водного транспорту"**

Інструментарієм для проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств водного транспорту є форми № 31-вод (квартальна) "Звіт про перевезення вантажів і пасажирів водним транспортом" та № 51-вод (місячна) "Звіт про роботу підприємства водного транспорту".

Інформаційними джерелами для показників форм № 31-вод (квартальна) та № 51-вод (місячна) є дані відповідно до таких документів:

копія дорожньої відомості;

коносамент;

транспортна накладна;

рапорт, радіограма, рейсовий звіт капітану;

багажна квитанція;

накладна на приймання готової продукції зі складу, акт на навантаження або розвантаження, передаточна відомість, подорожній журнал - у прямому, змішаному залізнично-водному сполученні;

рейсовий чартер;

звіт про продані пасажирські квитки;
 відомості чи інші документи на видачу пільгових квитків;
 інші письмові документи.

Форма державного статистичного спостереження № 31-вод (квартальна) включає показники щодо обсягів вантажообороту та пасажирообороту (за видами сполучення), обсягів перевезених вантажів (за номенклатурою та видами сполучення) та кількості перевезених пасажирів (за видами сполучення) водним транспортом.

Форма державного статистичного спостереження № 51-вод (місячна) включає показники щодо обсягів вантажообороту та пасажирообороту (за видами сполучення), обсягів перевезених вантажів, кількості перевезених пасажирів водним транспортом.

2.2. Інструментарій, програма, процедури проведення державного статистичного спостереження "Морські та річкові порти (причали)"

Інструментарієм для проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності морських та річкових портів (причалів) є форма № 25-вод (місячна) "Звіт про роботу морського (річкового) порту (причалу)" та додаток до форми № 25-вод (піврічна) "Звіт про обробку вантажів за номенклатурою у морських (річкових) портах (причалах)".

Інформаційними джерелами для показників форми № 25-вод (місячна) та додатка до форми № 25-вод (піврічна) є дані відповідно до таких документів як наряд-завдання (або інший документ, що його замінює) на навантаження або розвантаження вантажів, який видається бригаді портових робітників або залученої робочої сили на виконання робіт, та звіряється з документами на перевезення: копією дорожньої відомості, коносаментом, транспортною накладною, рапортом, рейсовим звітом капітана, багажною квитанцією.

Форма державного статистичного спостереження № 25-вод (місячна) включає показники щодо обсягів оброблених експортних, імпортних, транзитних та внутрішнього сполучення вантажів (суховантажів та наливних вантажів) та кількості оброблених суховантажних та наливних суден (українських, закордонних (у т.ч. зафрахтованих)).

Додаток до форми державного статистичного спостереження № 25-вод (піврічна) включає показники щодо обсягів оброблених експортних, імпортних, транзитних та внутрішнього сполучення вантажів (за номенклатурою вантажів, країнами відправлення (призначення)).

2.3. Розробка та поширення результатів державних статистичних спостережень

Форми № 31-вод (квартальна), № 51-вод (місячна), № 25-вод (місячна) та додаток до форми № 25-вод (піврічна) органи державної статистики отримують на паперових носіях або в електронному вигляді.

Подання органам державної статистики електронного звіту здійснюється відповідно до Порядку подання електронної звітності до органів державної статистики, затвердженого наказом Держкомстату від 12.01.2011 № 3, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.03.2011 за № 408/19146.

Одержану від респондентів первинну інформацію за формами № 31-вод (квартальна), № 51-вод (місячна), № 25-вод (місячна) та додатком до форми № 25-вод (піврічна) перевіряють на логічний і арифметичний контролі, контроль між показниками за форм № 31-вод (квартальна) та № 51-вод (місячна), № 25-вод (місячна) та додатком до форми № 25-вод (піврічна) та в разі виявлення помилок коригують та заносять до бази даних після опрацювання з респондентами.

Уведення інформації, її обробка й узагальнення здійснюються із застосуванням програмного забезпечення.

За результатами розробки даних за формами державних статистичних спостережень створюються архів та часові ряди даних з метою їх збереження.

Результати державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств водного транспорту за формами № 31-вод (квартальна) та № 51-вод (місячна) формуються у таких обсягах та розрізах:

- **на регіональному рівні:** зведена інформація за видами перевезень (морські перевезення, річкові перевезення), номенклатурою вантажів у цілому по регіону;

- **на державному рівні:** зведена інформація за видами перевезень (морські перевезення, річкові перевезення), номенклатурою вантажів по країні в цілому, у розрізі регіонів.

Результати державного статистичного спостереження щодо діяльності морських та річкових портів (причалів) за формою № 25-вод (місячна) та додатком до форми № 25-вод (піврічна) формуються у таких обсягах та розрізах:

- **на регіональному рівні:** зведена інформація за видами послуг (експорт, імпорт, транзит, внутрішнє сполучення), видами підприємств (морські торговельні порти, морські рибні порти, підприємства, які мають морські причали, річкові порти, підприємства, які мають річкові причали), країнами відправлення й призначення в цілому по регіону;

- **на державному рівні:** зведена інформація за видами послуг (експорт, імпорт, транзит, внутрішнє сполучення), видами підприємств (морські торговельні порти, морські рибні порти, підприємства, які мають морські причали, річкові порти, підприємства, які мають річкові причали), країнами відправлення та призначення по країні в цілому, у розрізі регіонів.

Результати державних статистичних спостережень використовуються при підготовці таких публікацій:

- експрес-випуск "Підсумки роботи транспорту України";
- доповідь "Про соціально-економічне становище України";
- бюлетень "Статистичний бюлетень № 1";

бюлетень "Соціально-економічний розвиток України" (українською та англійською мовами);

бюлетень "Основні макроекономічні показники соціально-економічного розвитку України";

бюлетень "Діяльність підприємств сфери послуг";

статистичний збірник "Транспорт і зв'язок України";

статистичний збірник "Україна у цифрах";

буклет "Україна _____";

статистичний щорічник України.

IV. Формування сукупностей одиниць та переліків звітних (облікових) одиниць (респондентів) державних статистичних спостережень

Формування сукупності одиниць державних статистичних спостережень "Діяльність підприємств водного транспорту" та "Морські та річкові порти (причали)" здійснюється на центральному рівні щорічно в терміни, визначені планом державних статистичних спостережень.

Державні статистичні спостереження зі статистики водного транспорту є суцільними, тому генеральні сукупності одиниць державних статистичних спостережень у повному обсязі складають сукупності одиниць цих спостережень.

Сукупності одиниць державних статистичних спостережень зі статистики водного транспорту не узгоджуються із сукупностями інших державних статистичних спостережень.

Протягом року сукупності одиниць державних статистичних спостережень можуть бути уточненими. Підставою для прийняття рішення щодо доцільності внесення змін до складу визначених сукупностей є:

- поява нових одиниць, що утворилися у звітному періоді і здійснюють відповідну діяльність;
- ліквідація одиниць протягом звітного періоду;
- отримання ліцензії на надання послуг з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів, багажу річковим, морським транспортом за адміністративними даними Державної інспекції України з безпеки на морському та річковому транспорті.

1. Формування сукупностей одиниць та переліків звітних (облікових) одиниць (респондентів) державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств водного транспорту"

Джерелами формування сукупності одиниць державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств водного транспорту" є:

- реєстр статистичних одиниць (РСО);
- перелік респондентів за формою № 51-вод (місячна) за попередній рік.

До генеральної сукупності відбирають одиниці, які відповідають таким критеріям:

<i>№ n/n</i>	<i>Критерії</i>	<i>Класифікації та довідники</i>	<i>Ознака критеріїв формування</i>
1.	Інституційний сектор економіки	KICE	S.11 S.13
2.	Тип статистичної одиниці	Довідник типів статистичних одиниць	7 місцева одиниця за видом економічної діяльності
3.	Організаційна форма суб'єктів економіки	СКОФ	Усі організаційні форми суб'єктів економіки, крім 910 Фізична особа-підприємець
4.	Вид економічної діяльності	КВЕД-2010	50.10 Пасажирський морський транспорт 50.20 Вантажний морський транспорт 50.30 Пасажирський річковий транспорт 50.40 Вантажний річковий транспорт
5.	Розмір підприємства	Довідник ознак розміру підприємств	усі незалежно від розміру
6.	Ознака економічної діяльності	×	активне

2. Формування сукупностей одиниць та переліків звітних (облікових) одиниць (респондентів) державного статистичного спостереження "Морські та річкові порти (причали)"

Джерелами формування сукупності одиниць державного статистичного спостереження "Морські та річкові порти (причали)" є:

- реєстр статистичних одиниць (РСО);
- перелік респондентів за формою № 25-вод (місячна) за попередній рік.

До генеральної сукупності відбирають одиниці, які відповідають таким критеріям:

<i>№ n/n</i>	<i>Критерії</i>	<i>Класифікації та довідники</i>	<i>Ознака критеріїв формування</i>
1.	Інституційний сектор економіки	KICE	S.11 S.13
2.	Тип статистичної одиниці	Довідник типів статистичних одиниць	7 місцева одиниця за видом економічної діяльності
3.	Організаційна форма суб'єктів економіки	СКОФ	Усі організаційні форми суб'єктів економіки, крім 910 Фізична особа-підприємець
4.	Вид економічної діяльності	КВЕД-2010	52.22 Допоміжне обслуговування водного транспорту 52.24 Транспортне оброблення

<i>№ n/n</i>	<i>Критерії</i>	<i>Класифікації та довідники</i>	<i>Ознака критеріїв формування</i>
			вантажів
5.	Розмір підприємства	Довідник ознак розміру підприємств	усі незалежно від розміру
6.	Ознака економічної діяльності	×	активне

V. Конфіденційність

Політика у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації забезпечується шляхом захисту первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення державних статистичних спостережень, а також статистичної інформації, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента. Так, при поширенні статистичних даних користувачам органи державної статистики здійснюють контроль дотримання правил конфіденційності даних згідно із Законом України "Про державну статистику", Політики Держкомстату у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації.

Заступник директора департаменту
статистики послуг Держстату

О. О. Кармазіна

Список використаних джерел

1. Закон України "Про державну статистику" від 02.10.1992 № 2657-XI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
2. Закон України "Про транспорт" від 10.11.1994 № 232/94-ВР із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
3. Закон України "Про морські порти України" від 17.05.2012 № 4709-VI із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
4. Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" від 01.06.2000 № 1775-III зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
5. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95-ВР зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
6. Глосарій до плану статистичного спостереження, Держкомстат, наказ від 29.12.2009 № 498 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Збірник статистичних вимог: методологічні й робочі документи Євростату, 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
8. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, Держкомстат, наказ від 16.12.2009 № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Політика Держкомстату у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації, затверджена наказом Держкомстату від 30.11.2011 № 326 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/звітнийorm_doc/2011/326/326.zip
10. Glossary for Transport Statistics, Eurostat, ITF, Unece, 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unece.org>